

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118393512
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:6118393512.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: Myrent s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24 Žilina, IČO: 51 489 546, právne zastúpeného spoločnosťou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o. so sídlom Závodská cesta 3911/24, Žilina, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom P. K. XXXX/XA, O., o zaplatenie 597 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17C/20/2019-73 zo dňa 18. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 597 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z priznanej istiny od 25.10.2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Východiskovo súd prvej inštancie s poukazom na § 4 ods. 1, 2, 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v spojení s § 442 ods. 1, 3, § 443, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1 a § 580 OZ za nesporné vyhodnotil skutočnosti, že dňa 23.8.2018 došlo ku škodovej udalosti na motorovom vozidle zn. Škoda Octavia ev. č. ZA318FV, ktorého držiteľom v čase dopravnej nehody bol poškodený Q. O., pričom k vzniku spôsobenej škody došlo prevádzkou motorového vozidla MAN TGA ev. č. ZA 507FG, v danom čase povinne zmluvne poisteného u žalovaného a predmetná poistná udalosť bola evidovaná pod č. 9566228646. Spornými ostali otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, účelnosti a nevyhnutnosti použitia náhradného motorového vozidla poškodeným a výška nájmu náhradného vozidla.

3. V danej spojitosti okresný súd konštatoval, že ide o priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá poistený, pričom podmienkou pre úspešné uplatnenie tohto nároku je jeho preukázanie. Poistný právny vzťah má výrazne akcesorický charakter, nakoľko závisí od existencie primárneho zodpovednostného vzťahu medzi poisteným škodcom a poškodeným. Záväzok poisťovateľa nahradiť škodu poškodenému nie je záväzkom voči nemu, ale voči poistenému. Uplatnený nárok žalobcu vo výške 597 eur spočíva v rozdieli medzi sumou 1.185 eur uvedenej vo faktúre (č. 2018057) za prenájom náhradného vozidla a sumou poskytnutého poistného plnenia (žalovaným) vo výške 588 eur.

4. Ďalej, v zmysle právneho posúdenia okresného súdu ide o zodpovednosť (§ 427 ods. 2 OZ) prevádzkovateľa osobného motorového vozidla MAN TGA ZA507FG, ktorého prevádzkou bola

spôsobená škoda poškodenému. Ide o zodpovednosť objektívnu, predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je spôsobená škoda, príčinná súvislosť medzi osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla a spôsobenou škodou. Škodou sa vo všeobecnosti rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Skutočná škoda sa vyjadruje v porovnávaní majetkového stavu poškodeného pred vznikom škody a po poškodení.

5. Občiansky zákonník pri východiskovom princípe všeobecnej prevoditeľnosti práva zo záväzkových právnych vzťahov (§ 524 OZ) stanovuje prípady, kedy postúpiť pohľadávku nemožno. Zákonodarca pojmom pohľadávky vymedzuje právo veriteľa na plnenie, ktorému na druhej strane zodpovedá u dlžníka povinnosť plnenia alebo dlh, resp. záväzok. Nevyhnutným predpokladom postúpenia pohľadávky je vždy, že musí ísť o pohľadávku určitú, identifikovateľnú a existujúcu. Zmluvou o postúpení pohľadávky môže byť postúpená i podmienene existujúca budúca pohľadávka, a to na náhradu škody, taktiež práva, pričom najčastejšie ide o právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky (bližšie rozsudok Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 33 Cdo 4658/2009 zo dňa 29.02.2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. júla 2006, spis. zn. 29 Odo 1435/2005).

6. Nadväzne, v okolnostiach súdnej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k postúpeniu budúcej pohľadávky a to na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 13.9.2018, keďže jej vznik bol viazaný na ďalšie právne úkony. Zmluvou o postúpení pohľadávky poškodený ako postupca postúpil žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov za nutné užívanie náhradného vozidla v príčinnej súvislosti so škodou a to z titulu nároku voči poisťovni podľa § 4 zákona č. 381/2001. V zmluve o postúpení pohľadávky sa zmluvné strany tiež dohodli, že ich vzájomné nároky, a to nárok poškodeného na odplatu za postúpenie pohľadávky a nárok žalobcu na úhradu nájomného za náhradné vozidlo sa navzájom započítavajú. Išlo o odplatné postúpenie pohľadávky, v dôsledku čoho došlo k vzájomnému zápočtu práve nároku na úhradu fakturovaného nájomného s nárokom na zaplatenie odplaty za postúpenie. Nadobudnutím takto postúpenej pohľadávky sa tak žalobca stal aktívne vecne legitimovaným subjektom na jej uplatnenie. Je teda daná aktívna vecná legitimácia žalobcu v predmetnom konaní.

7. Pokiaľ žalovaný namietal dôvodnosť výšky nájomného, z predložených listinných dôkazov podľa okresného súdu vyplýva, že celková doba nájmu - 21 dní - zodpovedá dobe, po ktorú bolo vozidlo poškodeného v autoservise. Žalobca nájomnou zmluvou, ako aj cenníkmi preukázal výšku nájomného - 55 eur/deň - za používanie porovnateľného typu vozidla (s poškodeným vozidlom), zatiaľ čo žalovaný nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie opaku, pričom nepostačuje iba samotné namietanie bez relevantného zdôvodnenia/preukázania.

8. Súd prvej inštancie zhrnul, že poškodený sa dostal do situácie, keď bol nútený si prenajať náhradné motorové vozidlo za jeho poškodené vozidlo v dôsledku poistnej udalosti zavinenej škodcom, t.j. poistencom žalovaného, a teda tento stav nebol výsledkom jeho dobrovoľného rozhodnutia. Žalobca v konaní preukázal ujmu, ktorá spočívala v tom, že poškodený vynaložil náklady za požičanie motorového vozidla, k zapožičaniu ktorého bol poškodený donútený práve vzniknutou poistnou udalosťou, ktorú nespôsobil a uplatňovaná náhrada nákladov za používanie náhradného motorového vozidla len reparuje poškodenému stav, keď nemohol z titulu poistnej udalosti svoje motorové vozidlo používať. Žalobca preukázal listinnými dôkazmi, že v priamej príčinnej súvislosti s predmetnou poistnou udalosťou užíval prenajaté motorové vozidlo od 24.8.2018 do 13.9.2018 a za uvedené časové obdobie zaplatil ako nájomca prenajímateľovi sumu 1.185 eur z titulu dojednaného nájomného vrátane poplatku za pristavenie motorového vozidla. Vychádzajúc z týchto skutkových zistení a úvah, považoval za dôvodné priznať žalobcovi uplatnené peňažné plnenie vo výške 597 eur.

9. Nakoľko s postúpenou pohľadávkou prechádza aj príslušenstvo, priznal okresný súd žalobcovi aj úrok z omeškania (§ 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.), a to odo dňa uplynutia 15 dní po skončení prešetrenia potrebného na zistenie povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie (§ 11 ods. 6, 7 zák. č. 381/2001 Z. z.) - poškodenému oznámené dňa 11.10.2018. Žalovaný dňa 9.10.2018 skončil prešetrenie poistnej udalosti, preto bol povinný do 15 dní poskytnúť poistné plnenie, čo neučinil, na základe čoho sa od 25.10.2018 dostal do omeškania.

10. Napokon, okresný súd rozhodol o trovách konania s poukazom na plný úspech žalobcu vo veci tak, že mu priznal proti žalovanému nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Mal za to, že okresný súd rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnil, keď sa žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s námietkou nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v súdenom spore. Poškodenému bola spôsobená škodová udalosť prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného, v ktorej súvislosti mal byť poškodený nútený užívať náhradné vozidlo zapožičané u žalobcu v zmysle príslušnej zmluvy o nájme. Po ukončení nájmu žalobca vystavil poškodenému faktúru a uzatvoril s ním zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá vznikla z titulu účelne vynaložených nákladov na prenájom náhradného vozidla.

12. Z uvedeného - podľa odvolateľa - vyplýva, že poškodený mal voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre. Potom poškodený (a nie žalovaný) predstavoval subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu, a teda nemohol so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky. Jej uzatvorením nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu, lebo túto pohľadávku pred cesiou poškodený žalobcovi neuhradil, a teda jeho pohľadávka nevznikla.

13. Žalovaný tvrdil, že uvedeným postúpením došlo medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom k postúpeniu pohľadávky žalobcu, čo je v rozpore s § 524 Obč. zák. V zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky prejav vôle jej účastníkov najskôr smeroval k cedovaniu (neexistujúcej) pohľadávky a až následne k započítaniu údajne vzájomných pohľadávok poškodeného a žalobcu. Žalovaný zhrnul, že ak poškodený nebola majiteľom pohľadávky voči žalobcovi pred jej postúpením, nemohol túto postúpiť na žalobcu a tomu následne nemohla vzniknúť pohľadávka voči poškodenému na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie. Predmetné postúpenie (neexistujúcej) pohľadávky je tak pre obchádzanie zákona absolútne neplatné v zmysle § 39 Obč. zák.

14. Odvolateľ (s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018) nesúhlasil ani s priznaním žalobcovi úroku z omeškania, keďže úrok z omeškania je ako peňažná sankcia viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z.z. a jej účelom je ochrana poškodeného proti tomu, aby poisťovňa nezostala nečinná; naopak, aby bola nútená oznámiť v uvedenej lehote poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti.

15. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Zdôraznil, že nespokojnosť odvolateľa s hodnotením priebehu a výsledku konania a s právnym posúdením súdu prvej inštancie v rámci rozhodnutia o peňažnom nároku, pokiaľ sú dostatočne dodržané zákonné limity preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti dôvodov rozhodnutia, netvorí opodstatnený dôvod odvolania.

16. Pokiaľ ide o postúpenie a započítanie pohľadávky, v celom rozsahu odkázal na doterajšie stanovisko a dodal, že zvoleným postupom - keď žalobca a poškodený uzatvorili súčasne s postúpením pohľadávky dohodu o vzájomnom započítaní týchto pohľadávok - bol dosiahnutý účel inštitútu započítania, ktorým je dosiahnutie zániku vzájomných záväzkov bez toho, aby došlo k vzájomnému finančnému plneniu, čím sa predišlo dvojitému plneniu s negatívnym dopadom na postavenie poškodeného, ktorý by musel najskôr zaplatiť nájomné a následne po zinkasovaní ceny za postúpenie pohľadávky túto postúpiť prenajímateľovi ako postupníkovi. Uvedený postup pri vzájomnom vysporiadaní nárokov súvisiacich s prenájomom vozidla negatívne zasahuje do majetkových práv poškodeného a je popretím inštitútu a funkcie náhrady škody, ktorou je minimalizovať a reparovať vplyv škodovej udalosti v majetkovej sfére poškodeného. Nestotožnil sa s názorom žalovaného o nemožnosti splnenia záväzku poškodeného započítaním, nakoľko v zmysle voľnej dispozície účastníkov zmluvných vzťahov bolo na poškodenom, že sa rozhodol svoj záväzok voči žalobcovi splniť takýmto spôsobom. Zákon totiž takúto formu splnenia záväzku pripúšťa a rovnako judikatúra i odborná prax tento právny úkon považuje za ekvivalent platenia. Ak na vznik aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalovanému „chýba“ faktický presun finančných prostriedkov poškodeného do dispozičnej sféry žalobcu, toto je nelogické a rozporné so zákonom, ako i zásadami civilného práva. Obdobne neobstojí tvrdenie o absolútnej neplatnosti postúpenia pohľadávky z dôvodu jej neexistencie, keďže išlo o budúcu a identifikovateľnú pohľadávku, ktorej postúpenie je možné.

17. Pokiaľ ide o odvolací dôvod žalovaného v súvislosti s priznaným nárokom na zaplatenie úrokov z omeškania, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.11.2018, sp. zn.: 3Cdo/145/2017 sa týka odlišnej skutkovej a právnej otázky v súvislosti s priznaním nemajetkovej ujmy a v ňom prijaté právne závery sú na tento skutkový stav neaplikovateľné. Navyše, ustanovenia § 11 ods. 6, 7 a 8 zákona o Povinnom zmluvnom poistení nedávajú jednoznačnú odpoveď na to, či a kedy má poškodený nárok na zaplatenie

úrokov z omeškania. K chybnéj interpretácii, v zmysle ktorej má mať úrok z omeškania povahu určitej sankcie za nesplnenie nepeňažných záväzkov poisťovateľa uvedených v § 11 ods. 6, poukázal na skutočnosť, že ustanovenie odseku 8 v poznámke pod čiarou prostredníctvom odkazu 15a odkazuje na ustanovenie § 517 ods. 2 OZ, ktoré hovorí o tom, že veriteľ má právo požadovať úroky z omeškania v prípade, ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu. Pre prípady nepeňažných záväzkov je relevantná právna úprava týkajúca sa poplatku z omeškania, prípadne zmluvnej pokuty. Právny poriadok Slovenskej republiky totiž nepozná nárok na zaplatenie úrokov z omeškania pri nesplnení nepeňažného záväzku.

18. Ďalej, podľa žalobcu, v zmysle Smernice EP a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole malo toto zákonné ustanovenie plniť povahu sankcie za nesplnenie nepeňažného záväzku poisťovateľa a je možné ho vykladať len tak, že v takomto prípade vzniká poškodenému právo na zaplatenie poplatku z omeškania, prípadne iného sankčného poplatku. V opačnom prípade absolútne stráca význam ustanovenia § 11 ods. 7, ktoré zakotvuje splatnosť pohľadávky poškodeného na poskytnutie poistného plnenia, a to dvomi spôsobmi. Pri pripustení inej argumentácie by poisťovňa mohla z uplatneného nároku poškodeným uhrádzať symbolické 1 euro a zvyšnú časť by poškodený musel uplatňovať v rámci súdneho konania, avšak bez sankcie vo vzťahu k poisťovni v podobe úroku z omeškania. V týchto prípadoch by totiž poškodenému vznikal nárok na zaplatenie úrokov z omeškania až po doručení právoplatného rozhodnutia súdu poisťovni. Takýto výklad je neprípustný aj z pohľadu smernice 2009/103/ES, ktorá výslovne rozlišuje medzi prípadmi, kedy poškodený riadne a včas v potrebnom rozsahu zdokladuje svoj nárok a vyčíslil ho a prípadmi, kedy je sporná zodpovednosť za škodu alebo škoda nie je presne určená alebo vyčíslená. Tam, kde poškodený predloží všetky doklady, riadne vyčíslil nárok a napriek tomu poisťovňa poistné plnenie v celku alebo v časti neposkytne, je dôvod sankcionovať takýto postup poisťovne aj vo forme úroku z omeškania.

19. Ak teda zákonná úprava týkajúca sa úrokov z omeškania vyplývajúca z ust. § 11 ods. 6, 7, 8 dotknutého zákona nedáva jednoznačnú odpoveď na otázku, kedy vzniká poškodenému nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, pokiaľ viaže tento moment alternatívne na ukončenie šetrenia poistnej udalosti a súčasne právoplatnosť súdneho rozhodnutia, v takom prípade je potrebné vychádzať z účelu právnej normy, ktorou je dosiahnutie efektívnej reparácie náhrady škody, a preto je nutné vychádzať z okolností a dôvodov neposkytnutia plnenia poisťovňou. Pokiaľ teda poškodený dostatočne splnil povinnosť predložiť všetky potrebné podklady pre ukončenie šetrenia poisťovne a poskytnutie poistného plnenia, a to v rozsahu postačujúcom pre priznanie nároku súdom, je potrebné takýto postup zohľadniť pri posudzovaní otázky vzniku omeškania na strane poisťovateľa. Zmyslom vyššie označenej právnej úpravy nie je formalizovanie postupu poisťovne, ale zabezpečenie rýchlej a efektívnej ochrany poškodeného. Opačný výklad tohto ustanovenia by umožňoval oddialenie plnenia poisťovne často bez právne relevantných dôvodov a bez rizika takýto postup kompenzovať sankciou v podobe úrokov z omeškania. Takto prezentovaný výklad je ústavne konformný, ktorý rešpektuje právo na ochranu majetkových práv fyzických a právnických osôb.

20. Identicky sa k otázke úroku z omeškania vyjadrili okrem odvolacieho súdu (rozsudok vo veci vedenej pod sp. zn. 8Co/132/2019 zo dňa 27.09.2019) aj Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku zo dňa 09.04.2015, sp. zn. 2Co/240/2014, resp. Okresný súd Žilina v rozsudku zo dňa 05.02.2019, sp. zn. 38Cb/13/2018, kde konštatoval, že: rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 145/2017 je rozhodnutím najvyššej súdnej autority, právny názor v ňom obsiahnutý však ešte nemožno považovať za výsledok ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v zmysle čl.2 ods.2 CSP, keďže nebol publikovaný v oficiálnej Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu súdov SR. Podľa názoru súdu sa ustanovenie § 11 ods.8 zákona č. 381/2001 Z. z. týka len prípadu omeškania poisťovateľa s plnením jeho nepeňažnej povinnosti podľa § 11 ods. 6 predmetného zákona riadne a včas začať a skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a jeho výsledky riadne oznámiť poškodenému. Nezaoberá sa naopak omeškaním poisťovateľa so splnením jeho inej právnej povinnosti peňažného charakteru a to včas a riadne poskytnúť poškodenému plnenie náhrady škody, ktoré poisťovateľovi žalobca riadne preukázal. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. nevylučuje vznik nároku poškodeného na úrok z omeškania pri samotnom omeškaní s poskytnutím peňažného plnenia náhrady škody zo strany poisťovateľa, a preto nie je možné na základe tohto ustanovenia v takomto prípade nárok na úrok z omeškania u poškodeného vylúčiť. Predmetné ustanovenie neustanovuje, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade v ňom uvedenom. Pri akceptácii názoru vysloveného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 145/2017 by v zásade poisťovňa bola hrozbou sankcie v podobe úroku z omeškania motivovaná iba k splneniu svojich nepeňažných povinností riadne prešetriť poistnú udalosť a výsledok oznámiť poškodenému, no nie k plneniu svojej povinnosti peňažného charakteru

poskytnúť poistné plnenie. Dovedené ad absurdum - pre poisťovňu by bolo výhodné a priori každý poistný nárok odmietnuť a každú poistnú udalosť iba prešetriť, oznámiť poškodenému v každom prípade akékoľvek dôvody, pre ktoré odmieta poskytnúť poistné plnenie a poistné plnenie poskytnúť až v dôsledku podanej žaloby. Nie každý poškodený by svoj nárok uplatnil súdnou cestou a prípadné neuplatnené nároky poškodených by mohli prevýšiť eventuálne náklady poisťovne na úhradu trov konania žalobcov. Nespravodlivosť výkladu týkajúceho sa nároku poškodeného na úroky z omeškania je vo vzťahu k poškodenému zreteľnejšia aj vo svetle faktu, že poškodený je tzv. nedobrovoľným veriteľom, t.j. veriteľom, ktorý sa stal veriteľom nie na základe svojej vôle, ale nútene - nedobrovoľne v dôsledku protiprávneho konania v dôsledku, ktorého mu vznikla škoda. Navyše výklad, podľa ktorého by jedna kategória dlžníkov (poisťovne pri nárokoch z povinného zmluvného poistenia) bez legitímneho dôvodu z hľadiska možnosti uplatnenia úrokov z omeškania voči nim (poškodený je v tomto prípade slabšou stranou právneho vzťahu), mala byť vo výhodnejšom postavení oproti iným dlžníkom, naráža aj na ústavný princíp rovnosti (čl.12 ods.1 Ústavy) a právo vlastníť majetok (čl.20 Ústavy).

21. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané subjektívne legitimovanou (neúspešnou) stranou sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

22. Odhliadnuc od evidentnej nekonzistentnosti postupu žalovaného v rámci vybavovania celej záležitosti (t.j. nielen v priebehu sporu, ale aj v rámci predchádzajúcej likvidácie poistnej udalosti), keď primárne poskytol čiastočné plnenie nákladov za použitie náhradného motorového vozidla, následne však modifikoval svoj postoj tak, že aktuálne namieta/tvrdí neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, z určujúceho hľadiska (v zmysle vymedzených odvolacích námietok) okresný súd náležite posúdil otázku aktívnej legitimácie žalobcu. Podstatou argumentácie odvolateľa je následne snaha zmluvu o postúpení pohľadávky medzi poškodeným a žalobcom z 13.9.2018 (č.l. 11 spisu) „rozfázovať“ a rozborom jej takto rozčlenených častí navodiť dojem obchádzania zákona. Predmetná zmluva však tvorí jeden celok upravujúci navzájom prepojené viaceré práva a povinnosti jej strán/subjektov. Nespochybnou vôľou poškodeného a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci jednej zmluvy, čo vôbec nie je v rozpore s tým, že bolo možné na ich usporiadanie použiť/uzavrieť viacero relatívne samostatných právnych úkonov.

23. Náležite ďalej argumentuje žalobca, že v rámci zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného vozidla s odplatou za postúpenie pohľadávky. Pri striktnom (až puristickom) prístupe k výkladu práva by bolo možné trvať na tom, aby poškodený najprv uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného vozidla a ten mu vzápätí/ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému tie isté peniaze (doslova tie isté bankovky a mince) vrátil. Takýto odvolateľom požadovaný postup v kontraktačných procesoch odporuje bežnej realite každodenného života, pri ktorej tak fyzické, ako aj právnické osoby takmer permanentne vstupujú do množstva rôznych právnych vzťahov. Určite sa pritom nejedná o obchádzanie zákona, keďže právny úkon poškodeného a žalobcu nesmeroval k tomu, aby zákon dodržaný nebol. Naopak, takým počínaním by skôr bolo formálne vygenerovanie viacerých právne až perfekcionalistických zmlúv, ktoré by však nekorešpondovali s bezprostrednou realitou.

24. Z iných konkrétnych dôvodov (výška dennej sadzby nájomného, účelnosť použitia náhradného vozidla, amortizácia...) odvolateľ závery okresného súdu nespochybnil. Možno preto uzavrieť, že poškodený musel vynaložiť náklady na vypožičanie náhradného osobného automobilu v dôsledku škodovej udalosti spôsobenej prevádzkou vozidla poisteného u žalovaného, pričom nájomný vzťah trval počas doby nevyhnutnej na opravu poškodeného motorového vozidla, ktorú dobu poškodený nemá možnosť ovplyvniť. Z celkového správania poškodeného a žalobcu (konajúceho prostredníctvom príslušného pracovníka organizačnej zložky) je nepochybné, že medzi nimi došlo k uzavretiu zmluvy o nájme motorového vozidla. Rovnako úplne zrejme z konania zmluvných strán boli predmet zmluvy (požičanie/nájom individuálne určeného motorového vozidla), trvanie nájmu, ako aj výška odplaty za požičanie/nájom motorového vozidla. Takéto zmenšenie majetku (škodu) je povinný nahradiť v rozsahu nutne a účelne vynaložených nákladov žalovaný (§ 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z.) a to v okolnostiach súdnej veci postupníkovi dotknutej pohľadávky - žalobcovi.

25. Nad bezprostredný rámec odvolania krajský súd dodáva, že k identickým určujúcim vecným záverom by konajúce súdy dospeli aj v prípade uplatnenia premisy preferovanej Ústavným súdom SR (napr. nález

sp. zn. I. ÚS 640/2014 zo dňa 1.4.2015), ktorá vychádza z interpretácie právnych úkonov v prospech ich platnosti, pričom (eventuálne) konštatovanie neplatnosti právneho úkonu má byť celkom výnimočným.

26. Okresný súd správne posúdil aj otázku okamihu vzniku omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu. Výklad príslušných ustanovení (minimálne naznačovaný odvolateľom) smerujúci k tomu, že poisťovateľ môže byť úrokmi z omeškania sankcionovaný len pre nesplnenie formálnej povinnosti vyplývajúcej z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. a teda nenesie nijakú zodpovednosť za nesprávne zistenie rozsahu plnenia a jeho poskytnutie, odporuje nielen účelu zakomponovania priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi do vnútroštátnej právnej úpravy, ale popiera aj podstatu záväzkovo-právnych vzťahov, ktorou je riadne a včasné plnenie si zmluvných povinností.

27. Je neakceptovateľné, aby nebol úrokom z omeškania sankcionovaný poisťovateľ za to, že poškodenému „neprizná“ plnenie vôbec, resp. ho nedôvodne zníži; postačujúcim by - podľa žalovaného - bolo, ak uvedené poškodenému riadne a včas oznámi. Práve takýto prístup vedie k nevhodnej praxi, kedy poisťovne (so skúseností odvolacieho súdu možno uviesť, že minimálne s nedostatkom „dobrého úmyslu“) pri prvom posúdení nároku poškodeným ich nároky neopodstatnene výrazne kráčia, eventuálne ich vôbec neakceptujú. Činia tak v podstate bez akéhokoľvek rizika, pretože ak ich dotknuté subjekty (spravidla po opakovanej vzájomnej komunikácii) aj zažalujú, v zmysle nimi prezentovaného výkladu by sa v omeškaní mohli/mali ocitnúť až právoplatnosťou súdneho rozhodnutia. Ide o však o maximálne účelovú argumentáciu.

28. Žalovaný ako poisťovateľ je v kontexte riešenej problematiky rovnakým dlžníkom ako každý iný subjekt. Jeho povinnosť plniť vzniká v zákonom určenej lehote (§ 11 ods. 7 prvá alinea zákona č. 381/2001 Z.z.) a v zákonom/v zmluve vymedzenom rozsahu. Pokiaľ tento rozsah zistí nesprávne (nie je podstatné či vedome alebo či „len“ na základe vlastných nedôsledností) - v menšom rozsahu, resp. plnenie, ktoré by mal poškodenému objektívne poskytnúť, neopodstatnene zníži, potom úrok z omeškania je sankciou za toto nesprávne zistenie rozsahu plnenia, resp. nedôvodné zníženie nároku poškodeného.

29. Pre úplnosť krajský súd dopĺňa, že úprava sankcie v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. je špeciálnou úpravou vo vzťahu k porušeniu povinností poisťovateľa ustanovených v § 11 ods. 6 označeného zákona (vykonať a ukončiť prešetrovanie oznámenej poistnej udalosti, ako i informovať o svojich záveroch poškodeného). Relevantným teda nie je iba samotné včasné ukončenie šetrenia škodovej/poistnej udalosti, ale aj poskytnutie poškodenému poistného plnenia.

30. Napokon platí, že predmetná právna otázka skutočne nie je ustálenou v rámci rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Zároveň je však v rozoberanej súvislosti podstatné, že okresný súd (čiastočne i v spojení s dôvodmi tohto - odvolacieho - rozhodnutia, keďže konanie v I. a odvolacej inštancii tvorí jeden celok) dostatočne zdôvodnil/vysvetlil svoj právny názor, t.j. argumentačne sa s riešením predmetnej právnej otázky plnohodnotne vyrovnal, preto nekonal v rozpore s princípom právnej istoty (bližšie napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2014 z 13.5.2014).

31. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

32. Žalovaný síce výslovne napadol rozsudok okresného súdu aj vo výroku o trovách konania, urobil tak však výlučne v súvislosti s namietanou (ne)správnosťou rozhodnutia vo veci samej. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

33. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalovaný nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalobca voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%. O konkrétnej výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 v spojení s § 251 CSP

34. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.